

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MOBİLYA VE İÇ MEKÂN TASARIMI

**DÖŞEME KILIFI
543M00082**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KILIF ŞABLONU HAZIRLAMA	3
1.1. Çeşitleri	3
1.2. Özellikleri	4
1.3. Yapım Teknikleri	4
UYGULAMA FAALİYETİ	6
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	9
2. YÜZ KAPLAMA GEREÇİNİ KESME	9
2.1. Çeşitleri	9
2.2. Özellikleri	9
2.3. Yapım Teknikleri	10
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	16
3. YÜZ GEREÇİNİN DİKİMİ	16
3.1. Çeşitleri	16
3.1.1. Lastikli Dikim	16
3.1.2. Düz Dikim	16
3.2. Özellikleri	17
3.3. Yapım Teknikleri	17
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
MODÜL DEĞERLENDİRME	23
CEVAP ANAHTARLARI	24
KAYNAKÇA	25

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	543M00082
ALAN	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı
DAL / MESLEK	Mobilya Döşeme İmalatı
MODÜLÜN ADI	Döşeme Kılıfı
MODÜLÜN TANIMI	Döşeme kılıfı yapımı ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Döşeme kılıfı yapabilmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında düzgün, ölçüsünde, kurallara uygun döşeme kılıfı hazırlayabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle kılıf şablonu hazırlayabileceksiniz.2. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle yüz kaplama gerecini kesebileceksiniz.3. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle yüz gerecini dikebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Döşeme atölyesi Donanım: Döşemecilik el aletleri ve takımları, döşeme kılıfı yapımında kullanılan gereçler, ölçü, markalama ve kontrol aletleri, atölye iş önlüğü
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Mobilya İç Mekân Tasarımı alanı, işlevsel değerleri ile mekânların kullanışlı; estetik değeriyle de yaşadığımız ve çalıştığımız mekânların daha sıcak, sevimli ve renkli bir ortam hâline gelmesini sağlar. Bu alan, sanatı ve tekniği birleştirerek ürünü ortaya çıkarır. Alanda ahşap ve ahşap ürünleriyle birlikte boya, vernik, renk, cam, plastik, çelik ve metal gibi gereçler de kullanılmaktadır.

Mobilya teknolojisinin gelişmiş olduğu ülkemizde gerek yurt içi gerekse yurt dışı giderek artan ihtiyaçları karşılamada mobilya imalatı, ahşap doğrama, ahşap iskelet, ahşap süsleme, ahşap tekne imalatı dalları için gerekli olan üst yüzey işlemlerinin en güzel ve sağlıklı şekilde yapılabilmesine ahşap üst yüzey işlemleri dalı oldukça önemli katkılar sağlamaktadır.

Mobilya İskeleti ve Döşemesi dalı, Ahşap Mobilya ve İç Mekân Tasarımı alanında önemli bir yer tutmaktadır. Günümüz modern oturma grubu mobilyalarında uygulanmakta olan teknikleri ve geçmişte uygulanmış olan klasik mobilya döşeme teknikleri bu dal ile anlatılmaktadır.

Günümüz döşeme tekniklerinin gelişmesine rağmen klasik mobilya döşemeciliği öneminden hiçbir şey kaybetmemiştir. Bunun yanında değerli ve pahalı döşeme mobilyalarının korunmasında ve görüntüsünün ekonomik olarak değiştirilmesinde döşeme kılıfları kullanılmaktadır.

Bu modül sonunda edineceğiniz bilgilerle koltuk ve kanepelere döşeme kılıfı yapım tekniğinin yanı sıra döşemecilikte kullanılan gereçleri, döşeme aletlerini, döşeme atölyesinde bulunması gereken özellikleri, döşemecilikte kullanılan makineleri, yapım tekniklerini, ölçme ve kontrol aletlerini de tanıyacaksınız.

Bu bilgiler ışığında döşeme kılıfı yapabilecek ve sizin için uygun olan malzemeleri seçebileceksiniz.

Bu modül, size iyi bir rehber olacak kendinizi geliştirmenizi sağlayacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle döşeme kılıf şablonu hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Şablon yapımında kullanılan gereçleri araştırınız.
- Döşeme kılıfı yapımında kullanılan alet ve makineleri araştırınız.
- İnceleme sonuçlarını sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

1. KILIF ŞABLONU HAZIRLAMA

Döşeme mobilyalarına kumaşlar genel olarak sabit biçimde kaplanır. Yıprandıkları veya fazlaca kirlendikleri zaman bunların değiştirilmeleri gerekir.

Özellikle misafir ve oturma odalarında kullanılan mobilyalar kaliteli ve zarif kumaşlar ile kaplandığı için külfetlidir ve pahalıya mal olur. Renk, desen ve görünüş bakımından beğenerek aldığımız mobilyaların kumaşları, sağlam olmasına rağmen zamanla hoşumuza gitmeyebilir. Bundan dolayı daima temiz, sağlam, uzun ömürlü ve mevsimine göre kullanılışlı, değişik karakter ve görünüşlü döşeme mobilyalarına sahip olmak için kılıf denilen döşeme örtülerine ihtiyaç duyulmaktadır. Özetle kılıf ihtiyacını gerektiren en önemli iki sebep;

- Döşeme mobilyasının ve kumaşın korunması,
- Mobilyaya yeni veya değişik bir karakter ve görünüş verilmek istenmesidir.

1.1. Çeşitleri

Kılıf şablonu hazırlamada kılıf döşenecek mobilya düz hatlara sahip ise işe yeni başlayanlar gazete kâğıdı, ambalaj kâğıdı ya da patron kâğıdı kullanabilir. Kılıf dikimini uzun zamandır yapan, işin ehli kişiler ise direkt olarak kılıflık yüz kumaştan faydalanır.

Resim 1.1: Astar kumaş

Eğer kılıf dikilecek döşeme mobilyası kavisli ve klasik hatlara sahip ise gazete kâğıdı, ambalaj kâğıdı ya da patron kâğıdı gibi gereçler, kumaşın hatlarını takip edemeyeceği için şablon hazırlama işlemlerinde astar kumaşların kullanılması uygundur.

1.2. Özellikleri

Kılıf hazırlama işleminde şablon kullanmak döşenecek mobilyanın formlarının kaybolmaması için önemlidir. Kılıf, mobilyayı iyice sarmalı ve apayrı bir estetik görünüş meydana getirmelidir. Dolayısıyla çıkartılacak şablonun da aynı özelliklerde olması gerekmektedir.

1.3. Yapım Teknikleri

Yapılan bir kılıfın her şeyden önce örttüğü mobilyayı kaybettirmemesi, mobilyanın şekil ve görüntüsünü bozmaması gerekir. Kılıf, mobilyayı iyice sarmalı ve apayrı bir estetik görünüş meydana getirmelidir. Bunun için genellikle yüz kumaşın ortaya koyduğu şekil ve formdan faydalanılır. Hiç kılıf yapmamış olan, kılıf yapımını öğrenmek isteyenler önce gazete kâğıdından ya da ambalaj kâğıdından örnek şablonlar çıkartarak kendilerini hazırlamalıdır. Koltuk arkasına yayılan kâğıt, toplu iğneler ile kenarlardan döşeme üzerine tutturulur. Böylece arkaya tutturulan kâğıdın fazlalıkları kesilir. Diğer kısımlar için de bunun gibi örnek şablonlar hazırlanarak bu alanlardaki ustalık artırılabilir. Şablon çıkarmak, buna uygun olarak kesim yapıp iyi bir dikiş dikmek, güzel ve kullanışlı bir kılıfın ortaya çıkmasında en önemli faktörlerdir.

Resim 1.2: Bizon ve toplu iğneler

Hiçbir zaman unutulmamalı ki kâğıttan olan şablonlar, her zaman kumaşı kesmek için kullanılamaz. Çünkü kumaşın yumuşak ve elastiki olan özellikleri kâğıtta yoktur. Özellikle kavisli ve yuvarlak yerlere kâğıt uyum sağlamayabilir. Bu şablon çalışması ancak el alışkanlığı elde etmek için kullanılır.

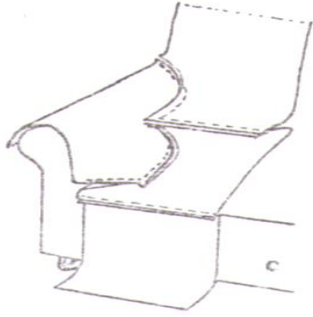
Resim 1.3: Yüz kumaşından şablon çıkartma

Bu durumda kılıflık kumaşı kesmek için kullanılacak şablonları ya kendi kumaşından ya da kaput bezinden çıkartmak gerekir. Ancak düz biçimli mobilyalar için şablon olarak düzgün ambalaj kâğıdı veya karton kullanılabilir. Şablon çıkarmada unutulmaması gereken en önemli husus, dikiş ve ekleme paylarıdır. Dikiş payı olarak genellikle 1 cm hesap edilmeli ve işaretlenmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

- Kılıf şablonu hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun astar ya da yüz gerecini hazırlayınız. <ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ İşin özelliğine uygun döşeme malzemelerini seçiniz.➤ Kesimde kullanılacak aletleri hazırlayınız.➤ Toplu iğne ve bizon iğnelerini hazırlayınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Astar ya da yüz gerecini döşeme üzerine sererek toplu iğnelerle ya da bizon iğneleri ile sabitleyiniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Döşemenin formunu korumaya özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Sabitlenen şablon gerecinin fazlalıklarını kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Kesim işlemini keskin makas ile yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Diğer kısımlar için de aynı işlemi yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Döşeme ölçülerine dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Minderli olan döşemeli mobilyalarda kenarlardan içeri 10 cm kadar sıkıştırma payı bırakınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Minderli döşemelerde kumaş hesabını iyi yapınız.

	
<p>➤ Dikiş payı olarak kenarlardan 1 cm olacak şekilde pay bırakınız.</p>	<p>➤ Fitilli olarak dikilecek kılıflar için fitil dikiş payına dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Ölçü ve biçim kontrolü yapınız.</p>	<p>➤ Çalışmalarda kullandığımız takımları toplayınız.</p>

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İş parçasıyla çalışılacak uygun tezgâhı seçtiniz mi?		
2. Şablon malzemesi için kullanacağımız malzemeleri hazırladınız mı?		
3. İşin yapımında kullanılacak takımları hazırladınız mı?		
4. İş önlüğünü gidiniz mi?		
5. Bizon ve toplu iğneleri hazırladınız mı?		
6. Kesim yaparken dikiş payı bıraktınız mı?		
7. Döşeme kılıfı yaparken fitil kullandınız mı?		
8. Döşeme formunu kontrol ettiniz mi?		
9. İşiniz bittiğinde çalıştığınız aletleri kaldırarak çalıştığınız yeri temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Kılıf ihtiyacını gerektiren sebep aşağıdakilerden hangisidir?
A) Döşeme mobilyasının ve kumaşın korunması
B) Yırtık kumaşın saklanması
C) Mobilyanın değerinin artması
D) Temiz göstermek için
2. Aşağıdakilerden hangisi kılıf şablonu hazırlamada kullanılan gereçlerden değildir?
A) Gazete kâğıdı
B) Ambalaj kâğıdı
C) Astar kumaş
D) Karton
3. Klasik ve yuvarlak hatlı döşemeli mobilyalarda şablon çıkartma işleminde aşağıdakilerden hangisi kullanılmalıdır?
A) Gazete kâğıdı
B) Karton
C) Ambalaj kâğıdı
D) Yüz ya da kaput bezi
4. Dikiş payı olarak kaç cm bırakılmalıdır?
A) 5
B) 3
C) 1
D) 7
5. Minderli döşemelerde minder kenarlarında sıkıştırmak için ne kadar pay bırakılmalıdır?
A) 15 cm
B) 10 cm
C) 5 cm
D) 20 cm

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle yüz kaplama gerecini kesebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Döşeme kılıfı yapımında kullanılan yüz gereçlerini araştırınız.
- Döşeme kılıfı yapımında kullanılan alet ve makineleri araştırınız.
- İnceleme sonuçlarını sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

2. YÜZ KAPLAMA GEREÇİNİ KESME

2.1. Çeşitleri

Genel olarak kılıf yapımına elverişli olan, kullanılan kumaş cinsleri ve çeşitleri şunlardır:

- **Pamuklu kumaşlar:** Basma, kreton, pazen, gabardin, saten gibi çeşitleri olup yerine göre kullanılmaktadır.
- **Pamuk ve suni ipek karışımı kumaşlar:** Bunlar da çekme pamuklulara oranla daha az ve daha sağlam kumaşlardır.
- **Suni ipekli kumaşlar:** Bu kumaşların görüntüleri oldukça güzeldir. Daha çok yatak odalarında tercih edilir. Suni ipekli kumaşların desensiz, desenli ve çiçekli olmak üzere çeşitli cinsleri vardır. Bu cins kumaşlar yıkanmaya elverişli değildir. Yalnız kuru sistemle temizlenmelidir.
- **Keten kumaşlar:** Keten kumaşlar da pamuklular gibi kılıf yapımında çokça kullanılmaktadır. Desensiz ve desenli türleri vardır. Yazın serin tutar.
- **Pamuk-keten veya keten suni ipek karışımı kumaşlar**
- **Pamuk veya keten ile karışık sentetik elyafli kumaşlar:** Bunlar silme ve temizlemeye elverişli kumaşlardır.

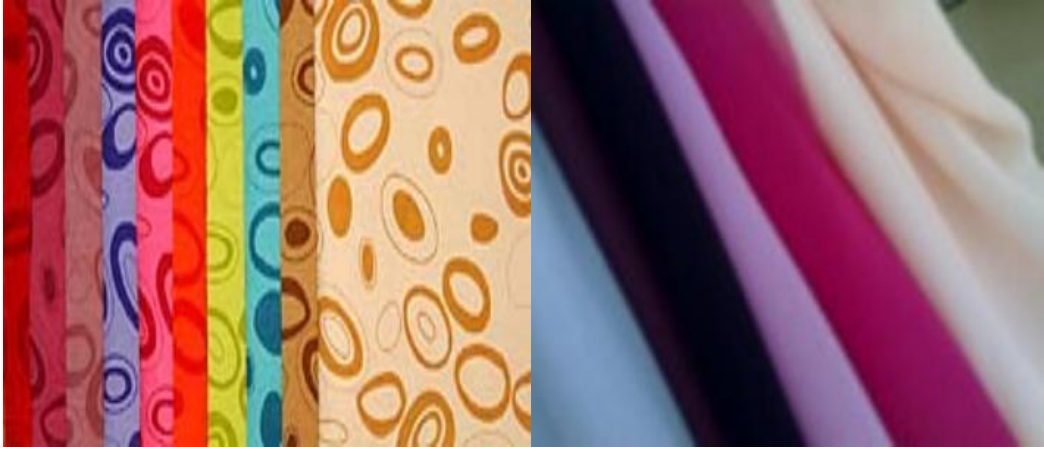
2.2. Özellikleri

Kılıf yapımında kullanılan kumaşlar, perdelik kumaşlar gibi genel olarak döşemelik yüz kumaşlardan farklıdır. Bu cins kumaşlar genellikle daha ince yapılı, cazip görünüşlü, sık dokulu, yıkanmaya veya temizlenmeye elverişli olmalıdır.

Resim 2.1: Saten kumaş

Kılıflık için satın alınması düşünülen kumaşın cins, kalite ve maliyeti yanında, dokuma ve desen durumu da ön planda tutulmalıdır. Bu hususta mobilyanın tipi, üzerindeki kumaş rengi oda içi dekorasyonu ve bunlara ek olarak şahsi zevk önemli rol oynar.

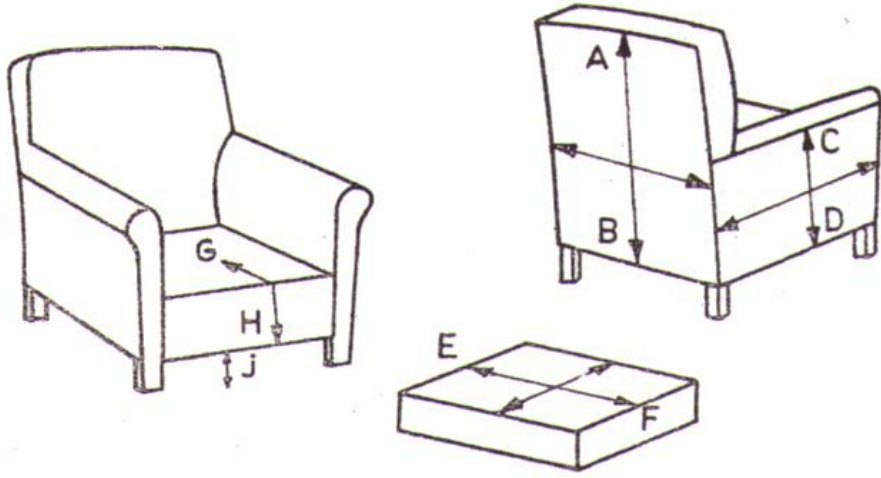

Resim 2.2: Yüz kumaşı

Kumaş satın alırken gözetilmesi ve aranılması gerekli olan diğer önemli hususlar aynen döşemelik kumaşlarda olduğu gibidir. Diğer taraftan ekonomik bakımdan ve kesim kolaylığı yönünden çift enli kumaşlar tercih edilmelidir. Düzgün ve sık dokunmuş pamuklu, keten veya bunların karışımından yapılmış kumaşlardan iyi kılıf yapılabilir. Çünkü bu tür kumaşlar toz geçirmez ve işçilikleri kolaydır. Yazın serin tutar, temizlenmesi kolay ve dayanıklıdır.

2.3. Yapım Teknikleri

Kılıf yapmak için önce kullanacağımız kumaşın miktarının bilinmesi dolayısıyla hesaplanması gerekir. Bunun için bütün kısımları ayrı ayrı ölçülür.

Şekil 2.1: Ölçme şeması

- (A-B) ölçülüp iki katı alınır (iç ve dış arkalık için).
- (C-D) ölçülüp dört katı alınır.
- Minder için (E-F) ölçülür, iki katı alınır.
- Ön kısımda baza ve minder altı ölçülür.
- J ölçülür fakat burada değişik miktarlar elde edilir (Alt kısım düz olacak ise bütün çerçeveyi kaplayacak şekilde köşe kaplamaları dikkate alınarak hesaplanır. Şayet etek kısmı farbalı yani pilili yapılacak ise çevre uzunluğunun iki katı alınmalıdır.).
- Koltuk üzerinde geriye kalan diğer kılıf kısımları ve fitiller için kumaşın yan tarafından artacak olan kumaş parçalarından faydalanır. Şayet bu mümkün olmayacak ise ayrıca bunlar için de gerekli kumaş miktarı hesaplanmalıdır.

Ayrıca kumaş miktarının hesaplanmasında kumaşın eninin, desen durumunun, dikiş, katlama, etek kısmındaki pili ve biçim payları ile fire miktarının, çekme payının göz önünde bulundurulması gerekir. Bu nedenle kılıf yapımında biçim ve tarzın, kumaşın miktarında büyük etkisi vardır. Kılıflık kumaş miktarı yüz kumaş miktarından her zaman daha fazladır.

Resim 2.3: Döşeme kılıfının kesime hazırlanması

Kumaşı kesmeden önce kesilecek bütün parçalarda kesim, dikim ve fitil yerlerini ayrı ayrı tespit ve işaret etmek gerekli ve çok faydalıdır. Çizim ve işaret için çizgi sabunu veya kurşun kalem kullanılabilir. Ayrıca kesim, hazırlama ve çizim işlerinde kullanılacak masa, cetvel, gönye, makas, karton veya kâğıt, çizgi sabunu, kalem, bizon iğnesi veya toplu iğne, teyel iğnesi, fitil ve iplikler; tüm bunlar yardımı ile kumaşı dikebilmek için bir dikiş makinesi hazır bulundurulmalıdır. Kumaş çizim ve kesim işine önce oturma yerinden başlanır ve bunu iç arka, kollar takip eder. Bundan sonra ölçü ve desen ahengi bakımından fire vermemeye dikkat edilerek diğer kısımlar kesilir. Kesilecek olan tüm bu parçaların hepsini önce çizmek, sonra kesmek en doğrusudur. Kesilen parçalar bir koltuk üzerinde yerlerine ayrı ayrı toplu iğne ya da bizon iğneleri ile tutturulup iyice kontrol edilerek ayarlanırsa daha emniyetli iş yapılmış olur.

UYGULAMA FAALİYETİ

- Yüz kumaşı, yüz kaplama gerecini kesme uygulamasını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Astar ve yüz gerecini kesim tezgâhına getiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş önlüğü giyiniz.➤ Kesim işlemlerinde kullanılacak alet ve avadanlıkları hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yüz gerecini kesim masasına getiriniz.➤ Şablonlar yardımı ile yüz kumaş üzerine uygun ölçüde markalama yapınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun kesim aleti kullanınız.➤ Markalamalarda dikiş paylarını hesaplamayı unutmayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kesim yaparken kumaşı ekonomik olarak kullanmaya dikkat ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Desenli kumaşlarda desenlerin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yapılacak döşeme kılıfı türüne göre (lastikli ya da lastiksiz) pili ve diğer payları hesaba alarak kesim yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın yıkandığı zaman çekeceğini göz önüne alarak kesim yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ölçü biçim kontrolü yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kullandığınız takımları kaldırınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1.	İş parçasıyla çalışılacak uygun tezgâhı seçtiniz mi?		
2.	Yüz gereci kesme işleminde kullanacağınız aletleri hazırladınız mı?		
3.	Şablonları kesim masasına getirdiniz mi?		
4.	İş önlüğünüzü gidiniz mi?		
5.	Kesim yaparken kumaşın fire vermemesine dikkat ettiniz mi?		
6.	Fitil ve fitillik kumaşları hazırladınız mı?		
7.	Kesim işlemine önce oturma yerinden başladınız mı?		
8.	Önce çizip sonra kesime başladınız mı?		
9.	İşiniz bittiğinde çalıştığınız aletleri kaldırarak çalıştığınız yeri temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. () Kumaşı kesmeden önce kesilecek bütün parçalarda kesim, dikim ve fitil yerlerini ayrı ayrı tespit ve işaret etmek gerekli ve çok faydalıdır.
2. () Kumaş çizim ve kesim işine önce oturma yerinden başlanır ve bunu iç arka, kollar takip eder.
3. () Kesilecek parçalar çizilmeden de kesilebilir.
4. () Kesilen parçaların koltuk üzerine tek tek yerleştirilmesine gerek yoktur.
5. () Ölçü ve desen ahengi bakımından fire vermemeye dikkat edilerek kesim yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç gereçlerle yüz gerecini dikebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Yüz gereci türlerini araştırınız.
- Döşeme kılıfı dikiminde kullanılan alet ve makineleri araştırınız.
- İnceleme sonuçlarını sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

3. YÜZ GERECİNİN DİKİMİ

Yüz gereci dikmek, döşemecilik mesleğinin en önemli dallarından birisidir. Dikim işlemlerinin iyi olması döşenen koltuğun veya sandalyenin kalitesini etkiler.

3.1. Çeşitleri

Yüz gereci dikerken aşağıdaki dikim teknikleri kullanılır.

3.1.1. Lastikli Dikim

Bu dikim tarzında koltuğa göre bire bir çalışılmaz. Bol kesilen kumaş lastikle toplanır. Ölçü almak yeterlidir. Ölçü alma imkânı olmadığı zamanlarda bile koltuk resminin olması ya da koltuk modelinin bilinmesi yeterli olmaktadır. Piyasada hazır olarak satılan koltuk kılıfları bu yöntemle dikilmektedir.

3.1.2. Düz Dikim

Giydirme veya provalı diye adlandırılan bu dikim bire bir koltuğun üzerine göre dikilir. Ölçü alma işlemi için koltuklardan en az bir tanesinin dikim yapılan atölyede olması gerekmektedir.

Resim 3.1: Düz dikim döşeme kılıfı

3.2. Özellikleri

Yapılan kılıfın her şeyden önce örttüğü mobilyayı kaybettirmemesi, mobilyanın şekil ve görüntüsünü bozmaması gerektiğini daha önce söylemiştik. Kılıfın mobilyayı iyice sarması için dikişin özenle yapılması gerekmektedir. Burada en önemli konu, şablondan aktarılan ölçünün dikiş paylarının iyi hesaplanmasına ve dikiş esnasında buna özen gösterilmesine bağlıdır.

3.3. Yapım Teknikleri

Sırayla ayarlanan font, arkalık, kollar ve minder parçaları önce tek tek gerektiği kısımlarda fitil konularak tersinden teyale alınır ve makinede dikilir. Kol dipleri ile köşe kısımlarına rastlayan kumaş parçalarının açımının yaptırılması, büzdürülmesi ya da birbiri üzerine katlanarak ayarlanması ve sonra da dikilmesi gerekir.

Resim 3.2: Koltuk resmi

Önce ayrı ayrı hazırlanarak dikilen bu font arkalık kol kumaşları yerine göre prova edilir ve birbiri ile birleştirilerek ayarlanır. Birleşme yerleri de dikilince sıra etek kısmına gelir.

Etek kısmı kılıfın görünüş ve zarafetini tamamlar ve kılıfa ayrı bir estetik kazandırır. Zevke ve mobilyanın tipine uygun düşecek biçimde düz ya da pilili olmak üzere başlıca iki tarzda etek hazırlanır. Hazırlanan bu etek kısmı, genellikle fitilli olarak dikilir.

Kumaş desenlerinin birbirini takip etmesine, simetrik olmasına, büyük çiçeklerin orta yerlere gelmesine, bu arada fire miktarının az olmasına önem verilmesi ustalık ve zevkin en

önemli belirtisidir. Kılıfların kolayca yerine geçirilip çıkarılabilmesi için gerekli yerlerinde göze batmayacak şekilde fermuar, çıtçıt, düğme ve cırt bantlar kullanılır.

Resim 3.3: Sedir ve divan kılıfı

Evlerde en çok kullanılan klasik oturma ve dinlenme mobilyalarından olan divan ve sedirler vardır. Bunlarda kullanılan kılıflık kumaşların daha kalın, dayanıklı, kir götürür ve yıkanabilir özelliklerde olması istenir.

UYGULAMA FAALİYETİ

- Yüz gereci dikme uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Şablonlar yardımı ile kesimi yapılmış olan yüz gerecini tezgâh üzerine getiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşe başlamadan iş önlüğünüzü giyiniz.➤ Kesim masasının üzerinin temiz olduğundan emin olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yüz kaplama gerecini uygun şekilde teyelleiniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüz kaplama gerecini teyellerken uygun iğne ve iplik kullanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Yüz kaplama gereci ile birlikte fitil kullanılacak ise ters taraftan teyelleme yapınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun kalınlıkta fitil kullanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun olarak teyellediğiniz kılıfın provasını yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Prova sonucunda düzeltilmesi gereken yerleri düzeltiniz.

		
<p>➤ Dikiş makinesine uygun ipi ve masurayı takınız.</p>		<p>➤ Uygun renkte ip kullanmaya özen gösteriniz.</p>
<p>➤ Dikiş payının içine geçmeden yüz kumaşı dikişiniz.</p>		<p>➤ Dikişlerin düzgün olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Fırfırları dikerken muntazam olmasına özen gösteriniz.</p>		<p>➤ Köşe dönüşlerde kumaşın büzülmemesine özen gösteriniz.</p>
<p>➤ Kılıf formunu kontrol ediniz.</p>		<p>➤ Ölçü ve form kontrolü yapınız.</p>

	
<p>➤ Çalışma sonrasında çalıştığınız takımları kaldırarak tezgâhları temizleyiniz.</p>	<p>➤ Bakım gerektiren takımların bakımlarını yapınız.</p>

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İş parçasıyla çalışılacak uygun tezgâhı seçtiniz mi?		
2. Yüz gerecin teyelleme işlemini yaptınız mı?		
3. İşe uygun gereçleri seçtiniz mi?		
4. İş önlüğünü giydiniz mi?		
5. Dikiş makinesine uygun renkte ip taktınız mı?		
6. Yüz kumaşını uygun iplikle diktiniz mi?		
7. Eteklerde uyguladığınız pililerin eşitliğine dikkat ettiniz mi?		
8. Minder kenarlarında uygun fazlalıklar bıraktınız mı?		
9. Yaptığınız kılıfın ölçü ve biçim kontrolünü yaptınız mı?		
10. İşiniz bittiğinde çalıştığınız aletleri kaldırarak çalıştığınız yeri temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Döşeme kılıfı iki şekilde dikilir.
2. () Lastikli dikiş genellikle hazır yapılan işlerde uygulanır.
3. () Teyelleme işleminin hangi yüzden yapıldığı önemli değildir.
4. () Teyellenilen kılıfın provasının yapılmasına gerek yoktur.
5. () Etek kısmı kılıfın görünüş ve zarafetini tamamlayarak kılıfa ayrı bir estetik kazandırır.
6. () Kılıfların kolayca yerine geçirilip çıkarılabilmesi için gerekli yerlerinde göze batmayacak şekilde fermuar, çitçit, düğme ve cırt bantlar kullanılır.
7. () Kumaş desenlerinin birbirini takip etmesine, simetrik olmasına, büyük çiçeklerin orta yerlere gelmesine gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

- Bu modülde kazandığımız davranışları aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Faaliyet Ön Hazırlığı		
1. Çalışma ortamını faaliyete hazır duruma getirdiniz mi?		
2. Kullanılacak araç gereci uygun olarak seçtiniz mi?		
3. Kullanılacak malzemelerin sağlamlığını kontrol ettiniz mi?		
İş Güvenliği		
4. Çalışma ortamında yeterli iş güvenliği aldınız mı?		
5. Döşeme kılıfı yapımı esnasında olabilecek yaralanmalara karşı önlemlerinizi aldınız mı?		
6. Uygulama esnasında havalandırma sistemini çalıştırdınız mı?		
7. Kullanılan araç gereçleri uygun yerlerine temizlenmiş ve bilenmiş olarak kaldırdınız mı?		
8. İş bitiminde çalıştığınız ortamı temizlediniz mi?		
Döşeme Kılıfı Yapımı		
9. Uygun kumaş ve şablon malzemelerini tezgâha getirdiniz mi?		
10. Dikiş makinesine uygun ipi taktınız mı?		
11. Şablon ve yüz kumaşlarını uygun ölçülerde kestiniz mi?		
12. Fitilli yapılacak kılıflara duvar kumaşıyla birlikte fitil diktiniz mi?		
13. Etek pililerini düzgün ve orantılı olarak diktiniz mi?		
14. Uygun yerlere fermuar ve cırt bant uygulaması yaptınız mı?		
15. Yaptığınız kılıfın ölçü ve form kontrolünü yaptınız mı?		
16. İş parçasını ve takımları tezgâh üzerinden kaldırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	D
3	D
4	C
5	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Yanlış
5	Doğru
6	Doğru
7	Yanlış

KAYNAKÇA

- AFYONLU A. Safa, **Ağaç İşleri Takım ve Makine Bilgisi**, İstanbul 1981.
- DİNÇEL Kemal, **Mobilya Döşemeciliği**, Ankara, 1971.
- GÜRTEKİN Ali, Mehmet OĞUZ. **Mobilya ve Dekorasyon Gereç Bilgisi**, İstanbul, 2002.
- İLTER Rifat Nuri, **Döşemecilik I**, Ankara, 1969.
- İLTER Rifat Nuri, **Modern Döşemecilik ve Ev Dekorasyonu**, Ankara, 1974.
- ÖKSÜZ Erkut, **Döşemecilik Ders Notları**, Muğla, 2006.
- MEGEP, **Alan ve Dal Modülleri**, Ankara, 2006.